

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – D. Sîrbu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov

ÎNCHEIERE

03 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura Generală, Ministerul Justiției și Lilian Popescu, reprezentat de către avocatul Ilie Gîlca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Lilian Popescu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii, instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura Generală și s-a admis apelul declarat de către Lilian Popescu, s-a modificat hotărârea din data de 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 19 august 2018 Lilian Popescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii, instanțelor judecătorești și anume repararea prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 26 octombrie 2015 de către ofițerul de urmărire penală al Direcției Generale Urmărire Penală a Centrului Național Anticorupție, Dumitru Cuciuc a fost întocmită ordonanța de începere a urmăririi penale pe faptul săvârșirii infracțiunii de corupere pasivă în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art.324, alin. (3), lit.b) Cod Penal.

La 03 noiembrie 2015 procurorul în Procuratura Anticorupție, Vasile Moroșan a emis ordonanță de punere sub învinuire, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(3) lit.b) Cod Penal.

Procurorul Vasile Moroșan la 22 ianuarie 2016 a înaintat în adresa Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău demersul cu privire la aplicarea măsurii preventive și anume

aplicarea în privința lui Lilian Popescu a arestului preventiv pe un termen de 30 zile. Prin încheierea din 25 ianuarie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău demersul înaintat de procuror a fost admis, s-a aplicat măsura preventivă sub formă de arest preventiv și s-a emis mandatul de arest în privința lui Lilian Popescu pe un termen de 30 zile din momentul reținerii.

Lilian Popescu a menționat că la 01 martie 2016 s-a predat benevol și a fost reținut de către organul de urmărire penală al Centrului National Anticorupție.

La 01 martie 2016, avocatul său Ilie Gîlca a depus în adresa instanței de judecată o cerere cu privire la înlocuirea măsurii preventive din arest în altă măsură de constrângere mai blândă, non-privativă de libertate. Prin încheierea din 01 martie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis cererea avocatului și s-a modificat măsura preventivă din arest preventiv în arest la domiciliu.

Reclamantul a indicat că ulterior la demersul procurorului măsura preventivă și anume arestul la domiciliu a fost prelungit de către instanța de judecată până la data de 29 aprilie 2016.

A mai menționat că învinuirea sa se baza în mare măsură pe declarațiile lui Vladimir Balaur, care susținea că în anul 2011 i-ar fi transmis mijloace bănești în sumă de 180 000 euro și ulterior suma de 25 000 euro pentru desemnarea SRL „Supersonic” în calitate de executant al proiectului european de edificare a unui centru de simpozioane a mediului de afaceri transfrontaliere în com. Ruseștii Noi, r-nul. Ialoveni. Însă la 15 aprilie 2016 ultimul a recunoscut că declarațiile sale făcute anterior sunt false.

La data de 21 aprilie 2016 avocatul său Ilie Gîlca a depus în adresa Procuraturii Anticorupție o cerere, solicitând scoaterea sa de sub urmărire penală, indicând motivul că nu există faptul infracțiunii. În aceeași zi și în instanța de judecată s-a depus o cerere de revocare a măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu aplicat în privința lui. Cererile au fost respinse atât de Procuratura Anticorupție cât și de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău.

Mai mult ca atât, procurorul în Procuratura Anticorupție, Vasile Moroșan la data de 29 aprilie 2016 a emis o ordonanță de aplicare a măsurii preventive de a nu părăsi țara în privința sa, chiar dacă un careva motiv întemeiat în privința dată nu exista. La 26 mai 2016 măsura preventivă de a nu părăsi țara în privința sa a fost prelungită, procurorul Vasile Moroșan și-a motivat decizia prin faptul asigurării prezentării lui Lilian Popescu la organul de urmărire penală și la instanța de judecată, însă acesta nu a luat în considerație faptul că pe durata executării acțiunilor de urmărire penală a dat dovadă că este o persoană exemplară, reacționând prompt la orice solicitare a organului de urmărire penală.

Prin sentința din 21 iulie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău Vladimir Balaur a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.312, alin. (2), lit. a) Cod Penal, aplicându-i acestuia o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 ani și 4 luni. Pedeapsa dată i-a fost aplicată anume pentru oferirea organului de urmărire penală a declarațiilor mincinoase în privința lui Lilian Popescu.

Lilian Popescu a invocat că avocatul său Ilie Gîlca la 11 august 2016 și 28 noiembrie 2016 a depus în adresa Procuraturii Anticorupție cereri cu privire la scoaterea sa de sub urmărirea penală, însă care au rămas fără rezultat, fapt confirmat prin

ordonanța din 05 decembrie 2016 emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție, Vasile Moroșan.

La 26 decembrie 2016 în adresa Procuraturii Anticorupție s-a depus o plângere prin care s-a solicitat să fie anulată ordonanța procurorului Vasile Moroșan din 05 decembrie 2016 și scoaterea sa de sub urmărire penală, plângere care a fost respinsă prin ordonanța din data de 27 decembrie 2016 emisă de către adjunctul Procurorului Anticorupție, Adrian Popenco.

Reclamantul a menționat că, nefiind de acord cu ordonanța, la data de 13 ianuarie 2017 a depus în Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău o plângere în baza art.313 Cod de procedură penală, solicitând anularea ordonanței din 05 decembrie 2016 emisă de procurorul Vasile Moroșan și ordonanța din 27 decembrie 2016 a adjunctului Procurorului Anticorupție, Adrian Popenco prin care s-a respins cererea de scoatere de sub urmărire penală.

La 25 ianuarie 2017 procurorul în Procuratura Anticorupție, Vasile Moroșan a emis ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Lilian Popescu, pe motivul lipsei în acțiunile acestuia a faptului infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod Penal și a clasat procesul penal.

Lilian Popescu a indicat că începând cu 26 octombrie 2015, când a fost pornită urmărirea penală și până la 25 ianuarie 2017, când s-a emis ordonanța de scoaterea sa de sub urmărire, timp de aproape 1 an și 3 luni, a trecut printr-un adevărat calvar organizat de organele de drept ale statului, care i-au provocat mari suferințe de ordin moral.

A mai menționat că în rezultatul acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, s-a adus la defăimarea imaginii, reputației și integrității obținute până la începerea urmăririi penale. Ori, la începerea urmăririi penale deținea funcția de Președinte al r-lui Ialoveni, funcție înaltă, având o reputație ireproșabilă, iar prin acțiunile organelor de urmărire penală a fost denigrată integritatea sa, fiind pus într-o situație înjosoare și batjocoritoare în fața presei, contrar principiului prezumției nevinovăției.

Prin hotărârea din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Lilian Popescu. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Lilian Popescu suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. În rest acțiunea lui Lilian Popescu s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 185, 201-210, vol.I)

Prin decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-au respins cererile de apel declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura Generală și s-a admis apelul declarat de către Lilian Popescu. S-a modificat hotărârea din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a majorat cuantumul prejudiciului moral de la 30 000 lei până la 100 000 lei. (f.d. 241, 242-250, vol.I)

Instanța de apel a constatat că corect sunt stabilite circumstanțele cauzei și anume că acțiunea înaintată de către Lilian Popescu întrunește condițiile statuate în Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Instanța de apel a concluzionat că cuantumul prejudiciului moral de

30 000 lei, stabilit de instanța de fond nu este unul echitabil și urmează a fi majorat până la suma de 100 000 lei. La luarea deciziei date instanța a ținut cont de faptul că urmărirea penală pe numele lui Lilian Popescu a durat aproximativ 1 an și 3 luni, după care ultimul a fost scos de sub urmărirea penală, însă în perioada dată acestuia i s-a aplicat măsuri preventive sub formă de arest la domiciliu și obligației de a nu părăsi teritoriul țării, prin urmare i-a fost încălcat dreptul la libera circulație.

La 08 mai 2019 Procuratura Generală a declarat recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.1-3, vol.II)

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat că instanțele de judecată au interpretat în mod greșit legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material, fapt care a dus la soluționarea greșită a cauzei. Lilian Popescu nu a probat faptul vătămării drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală și nici nu a justificat mărimea compensației solicitate.

La 31 mai 2019 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.10-15, vol.II)

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale, iar recunoașterea persoanei în calitate de bănuit, dispunerea aplicării sechestrului, punerea persoanei sub învinuire, etc. sunt doar niște măsuri procedurale care nu încalcă drepturile persoanei. Aplicarea măsurilor preventive în privința lui Lilian Popescu au fost supuse controlului judiciar și s-au recunoscut ca fiind legale. Totodată, consideră că suma prejudiciului moral încasat este exagerată și neprobată. Ori, existența prejudiciului considerabil presupune două elemente ce urmează a fi constatate și anume însăși existența prejudiciului și caracterul considerabil al acestuia, fapt ce nu a fost constatat de instanțele de judecată și probat de către Lilian Popescu.

La 11 iunie 2019 Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei instanței de apel în partea încasării prejudiciului moral, majorând suma prejudiciului moral de la 100 000 lei până la 1 000 000 lei. (f.d. 20-28, vol.II)

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanța de apel eronat a constatat că quantumul prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei este unul echivalent suferințelor provocate de către organele de stat. Suma dată nu remediază faptul că în decursul unui an și trei luni cât a durat urmărirea penală, în care i s-a aplicat de organul de urmărire penală diferite măsuri preventive cum ar arest la domiciliu, percheziție la domiciliu și obligația de a nu părăsi țara, el a trecut printr-un calvar la propriu care a fost organizat prin acțiunile ilegale ale organelor de stat.

La data de 24 iunie 2019 Procuratura Generală a depus referință, solicitând ca recursul depus de către Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, să fie declarat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 21 februarie 2019, publicată pe site-ul Curții de Apel Chișinău la 09 aprilie 2019, expeditată în adresa părților prin intermediul serviciului poștal la data de 27 martie 2019, recepționată de către Ministerul Justiției la data de 15 aprilie 2019 (f.d.17, vol.II), iar confirmarea de recepționarea a deciziei de către Procuratura Generală și Lilian Popescu la materialele dosarului lipsește. Astfel, recursurile declarate de Procuratura Generală la 08 mai 2019, de Ministerul Justiției la 31 mai 2019 și de Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, la 11 iunie 2019, se consideră depuse în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursurile declarate de către Ministerul Justiției, Procuratura Generală și Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, sunt inadmisibile din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, completul Colegiului atestă, că Ministerul Justiției, Procuratura Generală și Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, au indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursurile declarate de către Ministerul Justiției, Procuratura Generală și Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursurile în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Ministerul Justiției, Procuratura Generală și Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ministerul Justiției, Procuratura Generală și Lilian Popescu, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile, declarate de către Procuratura Generală, Ministerul Justiției și Lilian Popescu, reprezentat de către Ilie Gîlca, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas